

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด
ในชุมชนของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก
Guidelines for the Probation Volunteers' Competence Development for
Remediation and Rehabilitation of Offenders in the Community, Probation
Office of Phitsanulok

ปราโมทย์ ลีสินลา¹ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์²
Pramote Leesinla, kampanart wongwatthanaphong

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครคุมประพฤติ 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการพัฒนาสมรรถนะอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีระหว่างวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ กับประชากรทั้งหมด คือ อาสาสมัครคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 134 คน และผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญ คือ อาสาสมัครคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 5 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสมรรถนะตามบทบาทหน้าที่ รองลงมา คือ ด้านสมรรถนะตามสายงาน ด้านสมรรถนะหลัก ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก พบว่า อาสาสมัครคุมประพฤติที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้และระยะเวลาปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาสมรรถนะอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลกไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ (Keywords) : อาสาสมัครคุมประพฤติ; การแก้ไขฟื้นฟู; ผู้กระทำผิด

Abstract

The objectives of this research were: 1) to investigate the competence development levels of the probation volunteers; 2) to compare them for rehabilitating the community-based offenders, classified by their personal factors; and 3) to propose guidelines for developing the competence of the probation volunteers. officers in rehabilitating community-

Received: 2023-06-02 Revised: 2023-06-11 Accepted: 2023-06-12

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Master of Public Administration Program Students, Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand, Phitsanulok. E-mail: pramote.l@psru.ac.th

² อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Master of Public Administration Program Lecturer, Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand, Phitsanulok. E-mail: pramote.l@psru.ac.th

based offenders. It was a mixed-method research conducted through quantitative and qualitative methods. The population A sample consisted of 134 probation volunteers and the five key informants were the probation volunteer in Phitsanulok.

The findings indicated the following. 1) The overall competence development level of the probation volunteer was at a high level. When individual aspects were considered, the aspect with the highest mean of competence was position followed by functional and core respectively. 2) When the competence development levels of probation volunteers were compared by their personal factors, the key informants with varieties of genders, ages, education levels, occupations, incomes, and length of service had no differences of opinions on the competence development of the probation volunteers. Thus, an hypothesis was rejected.

Keyword: probation volunteers; rehabilitation; offenders

บทนำ (Introduction)

ในปัจจุบันสถิติผู้กระทำความผิดในประเทศไทยนั้น มีจำนวนที่เพิ่มขึ้นสูงและไม่มีแนวโน้มว่าจะลดลง ซึ่งถือเป็นปัญหาอย่างมากในสังคม นอกจากจะกระทบต่อตัวบุคคลผู้กระทำความผิดเองแล้ว ในด้านคุณภาพชีวิตจากการมีประวัติอาชญากรรมติดตัว ทำให้ผู้กระทำความผิดขาดโอกาสในทางการศึกษาหรือการประกอบอาชีพ อาชีพ เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่ไม่เคยกระทำความผิด นอกจากนี้ยังทำให้ส่งผลถึงความปลอดภัยของผู้อื่น ส่งผลลบในหลายๆด้าน โดยเฉพาะด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ ซึ่งอาจจะทำให้ประชาชนหมดความเชื่อมั่นในระบบยุติธรรมของประเทศ ซึ่งการคุมประพฤตินั้น เป็นมาตรการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดด้วยวิธีการไม่ควบคุมตัว โดยการกำหนดเงื่อนไขการคุมความประพฤติ เพื่อให้ผู้กระทำความผิดกลับไปใช้ชีวิตในสังคมตามปกติ การคุมประพฤติจึงเป็นวิธีการที่เปลี่ยนแนวความคิดจากวิธีการลงโทษมาเป็นวิธีการบำบัดฟื้นฟู และจากการลงโทษจำคุกมาเป็น การเลี้ยงโทษจำคุก โดยมีพนักงานคุมประพฤติคอยดูแลช่วยเหลือให้บุคคลดังกล่าวสามารถแก้ไขปรับปรุงนิสัย และความประพฤติของตนภายใต้การช่วยเหลือของชุมชนเฉพาะอย่างยิ่งการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และรับผิดชอบในการป้องกันอาชญากรรมและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ซึ่งมาตรการดังกล่าวนี้ สามารถลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติได้อย่างชัดเจน (กรมคุมประพฤติ, ม.ป.ป.: 7)

งานคุมประพฤติเป็นงานที่สำคัญในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งอยู่ในขั้นตอนทั้งก่อนพิพากษาคดีของศาล หลังการพิพากษาคดีและในกรณีที่จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกมาระยะเวลาหนึ่ง และได้รับโอกาสการพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุก นักโทษที่ได้รับการปล่อยตัวรายดังกล่าวก็จะต้องถูกคุมความประพฤติไว้เช่นกัน ในการปฏิบัติงานในทุกขั้นตอนดังกล่าวมีพนักงานคุมประพฤติ (Probation Officer) เป็นผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งการที่จะทำให้การแก้ไขฟื้นฟูบรรลุดุ ประสงค์อย่างแท้จริงจะต้องประกอบด้วยกระบวนการสืบเสาะหาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับจำเลย (Social Investigation) และกระบวนการควบคุมและสอดส่อง (Supervision) ซึ่งพนักงานคุมประพฤติจะเป็นผู้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ดูแลผู้กระทำความผิดนั้นๆ โดยการนำทรัพยากรในชุมชนเข้ามาช่วยเหลือเรียกว่า งานกิจกรรมชุมชน (Community Affairs) โดยมุ่งหวังให้ผู้กระทำความผิดกลับตนเป็นพลเมืองดีและกลับคืนสู่ชุมชนอย่างมีคุณค่าต่อไป (กรมคุมประพฤติ, ม.ป.ป.: 8)

ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤตินั้น จะมีความแตกต่างกันทั้งด้านสถานะสังคมประวัติส่วนตัว สภาพอารมณ์ และฐานความผิด ดังนั้น จึงจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขฟื้นฟูให้เหมาะสมตามความต้องการเป็นรายบุคคลทั้งในด้านพฤติกรรมและอารมณ์ การปรับทัศนคติ การเข้าใจปัญหาและรู้จักการแก้ไขปัญหาด้วยเทคนิคและวิธีการที่แตกต่าง ดังนี้ 1) การจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ถูกคุมความประพฤติตามสภาพปัญหา ความต้องการหรือความจำเป็น 2) การแก้ไขฟื้นฟูโดยใช้หลักธรรมทางศาสนา การอบรมธรรมะ การจัดค่ายจริยธรรม การบรรพชาและอุปสมบท 3) การให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม/รายบุคคล/ครอบครัว

การแก้ไขฟื้นฟู (Rehabilitation) เป็นหัวใจสำคัญของงานคุมความประพฤติ เนื่องจากเชื่อว่าการกระทำผิดเป็นผลมาจากปัจจัยหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยทางจิตวิทยา ปัจจัยทางชีวภาพ และปัจจัยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม ซึ่งแตกต่างกันไปแต่ละบุคคล โดยการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดต้องพิจารณาจากสาเหตุที่ทำให้เกิดการกระทำผิด และต้องแก้ไขที่สาเหตุของการกระทำผิดนั้นๆ โดยเน้นที่เข้าใจผู้กระทำผิดเป็นรายบุคคล เพื่อหาสาเหตุของการกระทำผิดและแนวทางแก้ไข โดยการค้นหาปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการกระทำผิด ควรพิจารณาทั้งด้านพฤติกรรม (Behavior) อารมณ์ความรู้สึก (Emotion) ความคิดความเชื่อ (Cognitive) เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ถูกคุมความประพฤติว่า ผู้ถูกคุมความประพฤติรายใดมีสภาพปัญหา และ/หรือความต้องการในด้านใด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน และจัดกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูเพื่อติดตามสอดส่อง ควบคุม ดูแล เยียวยาแก้ไขและให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ถูกคุมความประพฤติแต่ละราย (กรมคุมประพฤติ, ม.ป.ป.: 19)

การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (Rehabilitation) เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงแก้ไข ปรับปรุงเจตคติ ความรู้สึก ความคิดและพฤติกรรมของผู้กระทำผิดให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโดยปกติสุข ไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก โดยพนักงานคุมประพฤติจะคอยดูแล สอดส่อง ช่วยเหลือด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งทางด้านจิตวิทยา สังคม สงเคราะห์ และศาสตร์สาขาอื่นๆ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน (กรมคุมประพฤติ, 2564: 18-19)

แต่ในการที่จะการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดนั้น ลำพังจะให้พนักงานคุมประพฤติทำงานฝ่ายเดียวคงไม่สามารถปฏิบัติงานได้ผลอย่างเต็มที่ จึงเกิดเป็นแนวคิดโดยกระทรวงยุติธรรม เกี่ยวกับการนำประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนอันเป็นการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดตามแนวทฤษฎีทวิภาคสมัยใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน ในเรื่องกฎหมายและกระบวนการพิจารณาคดีของศาล ตลอดจนปัญหาและสาเหตุของการกระทำผิดทั้งเด็กและผู้ใหญ่ รวมทั้งแนวทางป้องกันและแก้ไข สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนสามารถแนะนำช่วยเหลือผู้กระทำผิด ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดและประชาชนในท้องถิ่นเบื้องต้น ดูแลช่วยเหลือผู้กระทำผิดให้กลับตนเป็นพลเมืองดี ไม่กระทำการที่เป็นภัยต่อสังคม ร่วมมือกับประชาชนในท้องถิ่นหาทางป้องกันมิให้ผู้กระทำผิดกระทำผิดซ้ำและกลับตนเป็นพลเมืองดี ซึ่งอาสาสมัครคุมประพฤติเปรียบเสมือนตัวแทนของประชาชนและตัวแทนของกระทรวงยุติธรรมคอยสอดส่องดูแลความประพฤติของผู้กระทำผิด รวมทั้งเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยจากสถานฝึกอบรม นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างศรัทธาให้ประชาชนและผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินงานของกระทรวงยุติธรรม อีกทั้งยังเป็นการป้องกันการเรียกร้องหรือหาผลประโยชน์อันมิชอบในคดีโดยอาศัยความรู้ทางกฎหมายของผู้ที่เกี่ยวข้องกับคดี เช่น จำเลย หรือบิดามารดา ผู้ปกครองของเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด อีกทั้งเพื่อกระตุ้นเตือนให้ประชาชนเข้าใจและสนใจกิจการงานของกระทรวงยุติธรรม ซึ่งเป็นมาตรการแบ่งเบาภาระคดีของศาลและ

ป้องกันการกระทำผิดซ้ำ ตลอดจนช่วยเหลือกิจการมูลนิธิสงเคราะห์ของศาลเยาวชนและครอบครัว และมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด รวมทั้งเผยแพร่ภารกิจงานคุ้มครองประพฤติกุศลของกระทรวงยุติธรรมให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และอาสาสมัครคุ้มครองประพฤติกุศลก็ยังมีบทบาทในการเป็นตัวคูณและเชื่อมโยงศาล กระทรวงยุติธรรมกับประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันตนเองและสังคมจากอาชญากรรมในด้านต่างๆ อีกด้วย (กรมคุ้มครองประพฤติกุศล, ม.ป.ป.: 28)

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครคุ้มครองประพฤติกุศลในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของสำนักงานคุ้มครองประพฤติกุศลจังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการพัฒนาสมรรถนะอาสาสมัครคุ้มครองประพฤติกุศลในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของสำนักงานคุ้มครองประพฤติกุศลจังหวัดพิษณุโลก
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครคุ้มครองประพฤติกุศลในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของสำนักงานคุ้มครองประพฤติกุศลจังหวัดพิษณุโลก

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

1. การพัฒนาสมรรถนะอาสาสมัครคุ้มครองประพฤติกุศลในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของสำนักงานคุ้มครองประพฤติกุศลจังหวัดพิษณุโลกแตกต่างกันอยู่ในระดับมาก
2. อาสาสมัครคุ้มครองประพฤติกุศลมีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการพัฒนาสมรรถนะอาสาสมัครคุ้มครองประพฤติกุศลในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของสำนักงานคุ้มครองประพฤติกุศลจังหวัดพิษณุโลกแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครคุ้มครองประพฤติกุศลในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ของสำนักงานคุ้มครองประพฤติกุศลจังหวัดพิษณุโลก การศึกษาวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ จากการแจกแบบสอบถาม และสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาระดับสมรรถนะของอาสาสมัครคุ้มครองประพฤติกุศลในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของอาสาสมัครคุ้มครองประพฤติกุศลในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน และศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครคุ้มครองประพฤติกุศลในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของสำนักงานคุ้มครองประพฤติกุศลจังหวัดพิษณุโลก โดยศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะและการพัฒนาสมรรถนะ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร ข้อมูลทั่วไปของอาสาสมัครคุ้มครองประพฤติกุศล (อ.ส.ค.) การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนและการดูแลอย่างต่อเนื่อง การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในประเทศไทย

1.2 ขอบเขตด้านประชากร และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากร คือ อาสาสมัครคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลกจำนวน 134 คน (กรมคุมประพฤติ, 2565) โดยเก็บจากประชากรทั้งหมด

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ อาสาสมัครคุมประพฤติจำนวน 5 คน

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษานี้เก็บข้อมูลในช่วงเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2564-กุมภาพันธ์ 2566

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถาม

แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย 1) ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก มีลักษณะแบบปลายเปิด

2.2 แบบสัมภาษณ์

เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก โดยผู้วิจัยได้กำหนด โครงสร้างและคำถามแบบปลายเปิด (Open-Ended) ไว้ล่วงหน้าก่อนการไปเก็บข้อมูลจากการ สัมภาษณ์ซึ่งไม่ได้กำหนดแนวคำตอบ โดยเปิดช่องว่างให้ผู้ให้ข้อมูลหลักตอบได้อย่างอิสระทำให้ได้คำตอบที่ละเอียดในทุกแง่มุม (ชาย โพธิ์สิตา, 2554: 239-244) โดยแบบสัมภาษณ์สามารถแบ่งออกได้ เป็น 4 ส่วน ดังต่อไปนี้ 1) ส่วนนำหรือปกของแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ชื่อเรื่องงานวิจัย คำชี้แจง และชื่อสังกัดของผู้วิจัย 2) ส่วนผู้สัมภาษณ์เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้สัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อ สกุลของผู้สัมภาษณ์ 3) ส่วนผู้ถูกสัมภาษณ์เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ วันที่ เวลา เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 4) ส่วนคำถาม เป็นส่วนของข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสอบถาม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้ 1) ขออนุญาตจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์จากคณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อขอเก็บข้อมูลจากอาสาสมัครคุมประพฤติของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก 2) จัดเก็บข้อมูลโดยออกทำการแจกแบบแบบสอบถามแก่อาสาสมัครคุมประพฤติของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก ตามจำนวนประชากรที่กำหนดไว้แล้วทำการเรียกเก็บทันที เมื่อเสร็จสิ้นการทำแบบสอบถาม 3) ทำการรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้ กลับมาให้ได้ตามตัวอย่างที่ต้องการและนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์และสรุปข้อมูลออกมาเป็นประเด็นตาม

3.2 แบบสัมภาษณ์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้ 1) ผู้วิจัยนัดหมายผู้ให้ข้อมูลหลักล่วงหน้า โดยกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ พร้อมกับส่งโครงสร้างคำถามให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักได้มีโอกาสเตรียมตัวล่วงหน้า 2) ผู้วิจัยเข้าไปดำเนินการตามแบบสัมภาษณ์ โดยจะใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้เวลาสัมภาษณ์ไม่เกิน 1 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยได้จัดเตรียมคำถามแบบกว้างๆ แล้วให้ผู้ให้ข้อมูลหลักตอบคำถามหรือเล่าเหตุการณ์ต่างๆ ได้อย่างอิสระเกี่ยวกับ พร้อมกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ และผู้วิจัยจะคอยซักคำถามในกรณีที่คำตอบหรือสิ่งที่ตอบมาไม่ชัดเจนหรือผู้วิจัยต้องการรายละเอียดมากยิ่งขึ้น และมีการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์ด้วยการจดบันทึก และบันทึกเสียงผู้ให้ข้อมูลหลัก 3) ผู้วิจัยได้ถอดเทป พิมพ์รวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์และนำส่งกลับให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้ง 4) ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ตีความสรุปเนื้อหาและจัดกลุ่ม ข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 เชิงปริมาณ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีการประมวลผล ข้อมูลเป็นขั้นตอน โดยหลังจากการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วจึงนำ ข้อมูลที่ได้มาเปลี่ยนแปลงรหัสตัวเลข (Code) แล้วบันทึกที่รหัสลงในเครื่องคอมพิวเตอร์และเขียนโปรแกรมสั่งงานเพื่อวิเคราะห์และหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

4.2 เชิงคุณภาพ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพได้ 3 ขั้นตอน (Miles and Huberman, 1984) ดังนี้ 1) การลดทอนข้อมูล (Data Reduction) ผู้วิจัยดำเนินการจัดระเบียบของข้อมูล เช่น การปรับลด เพิ่ม หาข้อมูลใหม่จนได้ผลหรือข้อสรุป โดยจัดข้อมูลให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับ ข้อมูลตามกรอบแนวคิดที่ใช้ทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อให้สามารถนำเสนอข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ และสามารถนำข้อมูลนี้ไปใช้งานได้ง่ายขึ้น 2) การแสดงข้อมูล (Data Display) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการลดทอนข้อมูลมาจัดระเบียบ และนำมาเรียงลำดับตามเวลาที่เกิดขึ้น ก่อนหลังให้เป็นหมวดหมู่ด้วยวิธีการพรรณนาเพื่อง่ายต่อการนำ ข้อมูลมาสรุปในขั้นตอนต่อไป 3) การสร้างข้อสรุปและยืนยันผลสรุป (Conclusion and Verification) ผู้วิจัยดำเนินการ วิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมที่ได้นำมาทำการลดทอนข้อมูลและแสดงผลข้อมูลแล้ว เพื่อหาข้อสรุปหรือข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษารวมถึงการเปรียบเทียบความแตกต่างและความสอดคล้อง เพื่อให้ได้ประเด็นของการศึกษา

ผลการวิจัย (Research Results)

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 1 ระดับการพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก

ลำดับ	ระดับการพัฒนาศมรรถนะของอาสาสมัครคุมประพฤติ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านสมรรถนะหลัก	3.97	0.65	มาก
2.	ด้านสมรรถนะตามสายงาน	4.14	0.55	มาก
3.	ด้านสมรรถนะตามบทบาทหน้าที่	4.16	0.60	มาก
ภาพรวม		4.09	0.53	มาก

ระดับการพัฒนาศมรรถนะของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสมรรถนะตามบทบาทหน้าที่ ($\bar{X} = 4.16$) รองลงมา คือ ด้านสมรรถนะตามสายงาน ($\bar{X} = 4.14$) ด้านสมรรถนะหลัก ($\bar{X} = 3.97$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการพัฒนาศมรรถนะอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สมมติฐาน อาสาสมัครคุมประพฤตินี้ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาศมรรถนะอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลกแตกต่างกัน

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการพัฒนาศมรรถนะอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า T	ค่า F	Sig	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	การพัฒนาศมรรถนะอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน	-0.853	-	0.395	-	✓
	การพัฒนาศมรรถนะอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน	-	1.301	0.277	-	✓
อายุ	การพัฒนาศมรรถนะอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน	-	2.208	0.090	-	✓
	การพัฒนาศมรรถนะอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน	-	1.225	0.304	-	✓
ระดับการศึกษา	การพัฒนาศมรรถนะอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน	-	0.537	0.657	-	✓
	การพัฒนาศมรรถนะอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน	-	0.537	0.657	-	✓
อาชีพ	การพัฒนาศมรรถนะอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน	-	0.537	0.657	-	✓
	การพัฒนาศมรรถนะอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน	-	0.537	0.657	-	✓
รายได้	การพัฒนาศมรรถนะอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน	-	0.537	0.657	-	✓
	การพัฒนาศมรรถนะอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน	-	0.537	0.657	-	✓

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า T	ค่า F	Sig	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
ระยะเวลา ปฏิบัติงาน	การพัฒนาสมรรถนะอาสาสมัคร คุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิดในชุมชน	-	0.278	0.842	-	✓

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า อาสาสมัครคุมประพฤติที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้และระยะเวลาปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาสมรรถนะอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลกไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก พบว่า 1) แนวทางในการพัฒนาด้านการเข้ามาช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในสำนักงานคุมประพฤติ มีการให้เรียนรู้ร่วมกับพนักงานคุมประพฤติ เป็นผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติ เพื่อเป็นการพัฒนาสมรรถนะในด้านต่างๆ ให้ดียิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ให้อาสาสมัครคุมประพฤติแบ่งปัน แลกเปลี่ยน ความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน เพื่อเป็นการพัฒนาที่ดี เพราะเป็นการได้รับประสบการณ์โดยตรง จากผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่เดียวกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอาสาสมัครคุมประพฤติอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการแนะนำการปฏิบัติงาน จากพนักงานคุมประพฤติ จากอาสาสมัครคุมประพฤติผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า เนื่องจากอาสาสมัครคุมประพฤติถือเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด จะช่วยส่งเสริมให้การกิจของพนักงานคุมประพฤติสำเร็จตามเป้าหมายได้ และยังช่วยส่งเสริมสนับสนุนการกิจของกรมคุมประพฤติ มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและป้องกันอาชญากรรมในชุมชน และบทบาทหน้าที่อื่นตามทฤษฎีบทคุมประพฤติ มอบหมาย 2) แนวทางในการพัฒนาด้านการสืบเสาะ ผู้ถูกคุมประพฤติ มีการพัฒนาโดยการให้ปฏิบัติตามหลักการในการปฏิบัติงานสืบเสาะ คือ การปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ด้วยเหตุว่าการสืบเสาะและพินิจเป็นกระบวนการในการแสวงหาและรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับจำเลยเพื่อวิเคราะห์และประเมินทำเป็นรายงานพร้อมความเห็นและข้อเสนอแนะเสนอต่อศาลเพื่อใช้ประกอบดุลพินิจในการพิพากษาให้เหมาะสมกับจำเลยแต่ละบุคคล ดังนั้นผู้ปฏิบัติงานจึงต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนยอมรับและเชื่อถือ นอกจากนี้ควรมีการเก็บรักษาความลับ ต้องปกปิดข้อเท็จจริงที่ได้จากการสืบเสาะและพินิจไว้เป็นความลับ ไม่นำไปเปิดเผยนอกอำนาจหน้าที่ของตน 3) แนวทางในการพัฒนาด้านการสอดส่องเยี่ยมเยียนผู้ถูกคุมประพฤติ มีการฝึกให้อาสาสมัครคุมประพฤติได้ออกเยี่ยมเยียนผู้ถูกคุมประพฤติในชุมชน เพราะอาสาสมัครคุมประพฤติถือเป็นบุคคลในชุมชนที่ใกล้ชิดผู้กระทำผิดมากที่สุด ในการออกไปเยี่ยมเยียน ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้เลี้ยงตัวเองและครอบครัว รวมทั้งให้ความรู้แก่ประชาชนในการป้องกันตนเองจากอาชญากรรม และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน 4) แนวทางในการพัฒนาด้านการติดตาม ช่วยเหลือ ส่งเคราะห์ผู้กระทำผิด เป็นไปในรูปแบบของการจัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติ ที่มีความต้องการฝึกหัดวิชาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งเข้ารับ

การฝึกหัดวิชาชีพตามความสนใจหรือความต้องการนั้น ซึ่งอาจเป็นการจัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติไปเข้ารับการฝึกอาชีพในหลักสูตรที่สถาบันหรือหน่วยงานต่างๆ ดำเนินการอยู่แล้ว เช่น สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ศูนย์ฝึกอาชีพ เป็นต้น หรือสำนักงานคุมประพฤติอาจประสานงานจัดหาวิทยากรมาทำการสอนวิชาชีพให้กับกลุ่มผู้ถูกคุมความประพฤติที่มีความสนใจหรือต้องการฝึกวิชาชีพนั้นพร้อมๆ กันเป็นคราวๆ ไป นอกจากนี้ยังรวมถึงการแนะนำงานอาชีพ เป็นการจัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่ว่างงานหรือต้องการหางานอาชีพใหม่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งงานอาชีพและการจ้างงานจากกิจกรรมการแนะนำงานอาชีพนั้น ทั้งนี้ กิจกรรมดังกล่าวอาจเป็นการจัดโดยสถาบันหรือหน่วยงานต่างๆ เพื่อแนะนำงานอาชีพโดยตรง หรือสำนักงานคุมประพฤติประสานงานให้วิทยากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานจัดหางานจังหวัดเป็นผู้มาให้ความแนะนำงานอาชีพแก่กลุ่มผู้ถูกคุมความประพฤติพร้อมๆ กันในคราวเดียวกันก็ได้ รวมถึงการช่วยเหลือการปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤติในการให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือแก่ผู้ถูกคุมความประพฤติในด้านต่างๆ ในระหว่างการคุมความประพฤติ การให้การสงเคราะห์ดังกล่าวแยกเป็นการให้การสงเคราะห์ในด้านต่างๆ เช่น การสงเคราะห์ค่าพาหนะ การสงเคราะห์ค่าอาหาร การสงเคราะห์ด้านการศึกษา การสงเคราะห์เงินทุนประกอบอาชีพ เป็นต้น 5) แนวทางในการพัฒนาด้านการจัด และเข้าร่วมกิจกรรมของอาสาสมัครคุมประพฤติเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด มีการให้ช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในการจัดกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการอบรม มีรูปแบบวิธีการของการดำเนินการเป็นการบรรยาย การอภิปราย โดยมีผู้เข้าร่วมอบรมเป็นจำนวนมาก จำนวนผู้เข้าร่วมขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ที่จะให้เรียนรู้ วิทยากรผู้ให้ความรู้ทั้งจากภายนอกและภายในหน่วยงาน ซึ่งแบ่งการอบรม ดังนี้ 1) กิจกรรมการอบรมความรู้ในด้านต่างๆ เป็นการจัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่สมควรได้รับการเสริมสร้างหรือพัฒนาความรู้หรือความเข้าใจ รวมทั้งทัศนคติและทักษะความชำนาญ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เน้นในด้านการรู้คิด (Cognition) เป็นสำคัญให้ได้เข้ารับการถ่ายทอดอบรมความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนั้นๆ จากวิทยากรหรือผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของการอบรมความรู้ที่กำหนดไว้ เช่น ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด กฎหมายทั่วไป กฎจราจร การประกอบอาชีพ เป็นต้น 2) กิจกรรมการอบรมธรรมะ เป็นการจัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่สมควรได้รับการขัดเกลาคใจด้วยหลักธรรมคำสอนทางศาสนาตามที่ตนนับถือ ให้ได้รับการสั่งสอนอบรมด้วยหลักธรรมทางศาสนา เพื่อให้มีแนวทางในการดำรงชีวิตที่ถูกต้อง นอกจากนี้ก็ยังมีโปรแกรมค่าย มีรูปแบบวิธีดำเนินการให้มีการใช้ชีวิตร่วมกันเป็นกลุ่มในลักษณะการเข้าค่าย อาจเป็นระยะเวลา 3-5 วัน ในระหว่างกิจกรรมจะต้องประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดไว้และเข้าร่วมกิจกรรมตามตารางกิจกรรมที่กำหนด โดยอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะวิทยากรและพนักงานคุมประพฤติผู้รับผิดชอบ 6) แนวทางในการพัฒนาด้านการทำงานบริการสังคม ในการพัฒนาด้านการทำงานบริการสังคม จะมีรูปแบบของงาน โดยมีการกำหนดประเภท/ลักษณะของงานที่ปลอดภัยเหมาะสมกับเพศ วัยและสมรรถนะของผู้ถูกคุมความประพฤติ การจัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทำงานบริการสังคมนี้ถือเป็นกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูรูปแบบหนึ่งที่มีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้ผู้ถูกคุมความประพฤติตระหนักและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อผู้อื่นและสังคมมากยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาความภาคภูมิใจและคุณค่าแห่งตนเองและเสริมสร้างวินัยของผู้ถูกคุมความประพฤติได้อีกด้วย นอกจากนี้ยังจะเป็นการช่วยให้ผู้ถูกคุมความประพฤติได้ชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นกับส่วนรวมจากการกระทำผิดของตนด้วยการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมโดยส่วนรวมนั้น 7) แนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานด้านการวางแผน ในการปฏิบัติงานด้านการวางแผน จะเป็นในรูปแบบของการร่วมมือกันในการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ คือ งานด้านการสืบเสาะ การสอดส่องเยี่ยมเยียน การติดตาม ช่วยเหลือ สงเคราะห์

การจัดกิจกรรมและเข้าร่วมกิจกรรม 8) แนวทางในการพัฒนาด้านการกำหนดแผนและแนวทางในการดูแลแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ ผู้กระทำผิด เป็นในรูปแบบของโปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดคดีจราจร (ขับรถขณะเมาสุรา) เป็นการจัดกิจกรรมในรูปแบบกลุ่ม มีการบรรยายความรู้ การสาธิต และการบำเพ็ญประโยชน์ โดยมีสาระครอบคลุมการแก้ไขฟื้นฟู 2 ด้านใหญ่ๆ คือ 1) กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างด้านความรู้ (รู้ไว้ ไม่ทำผิดอีก) เป็นกิจกรรมที่ใช้การช่วยเหลือ พัฒนาส่งเสริมความรู้ให้กับผู้ถูกคุมความประพฤติ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรม 3 ด้าน คือ 1) ความรู้เกี่ยวกับจราจร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ถูกคุมความทราบถึงกฎหมายจราจรที่ควรรู้ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงโทษในการฝ่าฝืนกฎหมาย 2) ความรู้เกี่ยวกับแอลกอฮอล์ เพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติได้รับความรู้เกี่ยวกับผลเสียจากการดื่ม และปริมาณการดื่มที่ปลอดภัยต่อสุขภาพ 3) ความรู้เกี่ยวกับการลด เลิกแอลกอฮอล์ เพื่อการวางแผนและมีแนวทางการลดและเลิกแอลกอฮอล์ 2) กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างด้านจิตสำนึก เป็นกิจกรรมส่งเสริมสร้างจิตสำนึก เพื่อให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ด้าน คือ 1) การอบรมและการอบรมธรรมะ เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกด้วยกระบวนการกลุ่ม จัดเวทีเสวนา เรื่อง เสี่ยงสะท้อนจากเหยื่อเมาแล้วขับ 2) การทำงานบริการสังคม เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ตระหนักถึงความปลอดภัย และความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม 3) การรณรงค์ เพื่อสร้างจิตสำนึกและตระหนักถึงอันตรายของอุบัติเหตุ 9) แนวทางในการพัฒนาด้านการประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน มีการจัดตั้งศูนย์ประสานงาน โดยศูนย์ประสานงานจะมีการจัดประชุม มีการจัดกิจกรรมกับชุมชนด้านต่างๆ เพื่อจัดทำแผนงานปฏิบัติการประจำปี มีการรับรายงานตัวผู้ถูกคุมความประพฤติ ทำให้ผู้คุมประพฤติไม่ต้องเดินทางไกลเพื่อที่จะรายงานตัว นอกจากนี้ ยังมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน การอบรม การฝึกอาชีพ 10) แนวทางในการพัฒนาด้านการรายงานผลการคุมความประพฤติผู้ถูกคุมความประพฤติ ในขั้นตอนการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติ จะมีการชี้แจงคำสั่ง และมีแบบฟอร์มในการปฏิบัติงาน โดยการทำงานผลจะเป็นในรูปแบบของการสอบถาม ตามแบบฟอร์มต่างๆ ที่พนักงานคุมประพฤติดมอบหมายงานให้ 11) แนวทางในการพัฒนาด้านการช่วยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับงานคุมประพฤติต่อชุมชน มีการให้คำแนะนำในการเข้าหาผู้นำชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อเป็นกระบอกเสียงในการประชาสัมพันธ์งานคุมประพฤติว่าเป็นอย่างไร มีลักษณะการทำงานเป็นแบบไหน มีประโยชน์อย่างไรกับชุมชน รวมถึงบอกกับญาติของผู้กระทำผิด ผู้ถูกคุมความประพฤติให้ได้ทราบถึงการมีอยู่ของงานคุมประพฤติ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง “แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก” ผู้วิจัยอภิปรายเป็นประเด็นได้ ดังนี้

1. การพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.53) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสมรรถนะหลัก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม และจริยธรรม (การดำรงตนและการประพฤติปฏิบัติตนในวิถีแห่งความดีงาม ความถูกต้อง ทั้งในกรอบของ กฎหมาย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ) ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.75) รองลงมา คือ การทำงานเป็นทีม (ความตั้งใจและความพร้อม ที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น หรือเป็นส่วนหนึ่งของทีม หน่วยงาน หรือ ส่วนราชการ) ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.77) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (ความสนใจใฝ่รู้ในอันที่จะสั่งสม

ความรู้ความสามารถของตน ด้วยการศึกษา ค้นคว้า และพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง) ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.63) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชฎาวรรณ จันทระโน และคณะ (2561: 1131) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรกองคลัง มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมสมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรกองคลัง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) สมรรถนะที่ ควรพัฒนา และได้เสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรกองคลัง มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเสนอเป็น โครงการ ดังนี้ 1. โครงการระบบ สื่อการเรียนรู้ด้านระเบียบและหลักเกณฑ์การเบิกจ่าย 2. โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ของบุคลากรกองคลัง และ 3. โครงการสร้างความสุขในที่ทำงาน และงานวิจัยของ บังอร แปน้อย และชยาภรณ์ เรืองสุวรรณ (2564: 1-2) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่นเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะหลักของครูโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการพัฒนาสมรรถนะอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไข ฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก พบว่า อาสาสมัครคุมประพฤติที่มีเพศ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาสมรรถนะอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig = 0.395) จึงปฏิเสธสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อาสาสมัครคุมประพฤติที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนา สมรรถนะอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัด พิษณุโลก ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุตติกาญจน์ ฉลาดสกุล และคณะ (2563: 245-246) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะตามสายงานของพนักงานรักษาความปลอดภัย ภาคเอกชน พบว่า 1) พบว่า ระดับสมรรถนะด้านความรู้ ด้านคุณลักษณะ อยู่ในระดับน้อย ส่วนสมรรถนะ ด้านทักษะอยู่ในระดับปานกลาง 2) พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ และอายุงาน ไม่มีความแตกต่างกับ สมรรถนะตามสายงาน ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ การศึกษา และรายได้ มีความ แตกต่างในด้านภาพรวม และ ด้านทักษะ ส่วนด้านสถานะภาพมีความแตกต่างในด้านภาพรวมและ 3) พบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคใน การทำงานส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากพนักงานยังขาด ความเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ และได้้นำแนวคิด SWOT และเทคนิค Tows Matrix เพื่อมา วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา พบว่า ด้านระบบการบริหารที่ไม่ได้เสริมสร้างให้ เกิดมาตรฐานและ ประสิทธิภาพ และด้านนโยบายในเรื่องงบประมาณที่จำกัด

3. ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไข ฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก พบว่า 1) มีการกำหนดแผนและแนวทาง ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดผ่านโครงการต่างๆ โครงการเสริมสร้าง ยกระดับสมรรถนะของอาสาสมัครคุม ประพฤติ เพื่อพัฒนาอาสาสมัครคุมประพฤติ โดยมีการเชิญวิทยากรมาแนะนำให้ความรู้ บรรยายการ ปฏิบัติงานในหัวข้อต่างๆ 2) มีการให้เรียนรู้งานกับพนักงานคุมประพฤติ เป็นผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติ เพื่อ เป็นการพัฒนาสมรรถนะในด้านต่างๆ ให้ดียิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติใน การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน 3) ให้อาสาสมัครคุมประพฤติแบ่งปัน แลกเปลี่ยน ความรู้ ประสบการณ์ใน การทำงาน เพื่อเป็นการพัฒนาที่ดี เพราะ เป็นการได้รับประสบการณ์โดยตรง จากผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่ง หน้าที่เดียวกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอาสาสมัครคุมประพฤติอย่างมีประสิทธิภาพ 4) มีการแนะนำการ ปฏิบัติงาน จากพนักงานคุมประพฤติ จากอาสาสมัครคุมประพฤติผู้มีประสบการณ์มากกว่า 5) จัดกิจกรรมเพื่อ

การเรียนรู้ เพื่อเพิ่มพูน ความรู้และประสบการณ์การทำงานในทุกๆ ด้าน ทุกๆ มิติ 6) มีการให้กำลังใจ อาสาสมัครคุมประพฤติในการทำงาน แรงจูงใจในการทำงาน เพื่อเพิ่มระดับความสุขของอาสาสมัครคุมประพฤติ เพื่อให้มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาสมรรถนะของตนเอง 7) สอบถามความต้องการที่จะพัฒนาของอาสาสมัครคุมประพฤติ ว่ามีความต้องการพัฒนาในด้านไหน และจัดให้มีหลักสูตรในการพัฒนาสมรรถนะอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ รัชฎาบรรณ จันทระโน และคณะ (2561: 1131) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรกองคลัง มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้เสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรกองคลัง มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเสนอเป็นโครงการ ดังนี้ 1. โครงการระบบสื่อการเรียนรู้ด้านระเบียบและหลักเกณฑ์การเบิกจ่าย 2. โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ของบุคลากรกองคลังและ 3. โครงการสร้างความสุขในที่ทำงาน

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

จากการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิดในชุมชน ของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก ทำให้ทราบว่า ระดับการพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครคุมประพฤติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และปัจจัยส่วนบุคคลต่อการพัฒนาสมรรถนะอาสาสมัครคุมประพฤติ พบว่า อาสาสมัครคุมประพฤติที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้และระยะเวลาปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาสมรรถนะอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลกไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิดในชุมชน ของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบาย ดังนี้

1.1 ควรมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมต่างที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ ของอาสาสมัครคุมประพฤติ เพื่อเป็นการพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครคุมประพฤติร่วมกัน

1.2 ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนเป็นประจำ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง และเมื่อเกิดปัญหาจากการปฏิบัติงานขึ้น จะได้ทำการปรับปรุงแก้ไขได้โดยเร็ว

1.3 ควรมีการพัฒนาอาสาสมัครคุมประพฤติในด้านสมรรถนะหลัก ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การส่งมอบความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม การทำงานเป็นทีม

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยขอเสนอประเด็น เพื่อจะได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะอาสาสมัครคุมประพฤติในด้านอื่นๆ ต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษา สภาพปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

2.3 ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมคุมประพฤติ. (ม.ป.ป.). **ภารกิจกรมคุมประพฤติ**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://probation.go.th/contentdl.php?id=36441> สืบค้นเมื่อ 13 มกราคม 2565.
- กรมคุมประพฤติ. (2564). **หลักสูตรการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครคุมประพฤติในการดูแลผู้กระทำผิดเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยให้สังคม**. กรุงเทพฯ: กระทรวงยุติธรรม.
- กรมคุมประพฤติ. (2565). **จำนวนอาสาสมัครคุมประพฤติและศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติ**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://probation.go.th/documents.php?id=227> สืบค้นเมื่อ 13 มกราคม 2565.
- ชาย โพธิ์สิตา. (2554). **ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- ชุดิภาญจน์ ฉลาดสกุล ขวัญมิ่ง คำประเสริฐ คชาวุฒิ สังฆมาศ และปิยะดา จุลวรรณ. (2563). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะตามสายงานของพนักงานรักษาความปลอดภัยภาคเอกชน. **วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ**. 5(6):245-246.
- บั้งอร แปน้อย และชยาภานต์ เรืองสุวรรณ. (2564). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 3. **วารสารสารสนเทศ**. 20(2): 1-2.
- รัชฎาวรรณ จันทระโน อารมย์ ตัดตะวะศาสตร์ ศักดิ์ชัย เจริญศิริพรกุล. (2561). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรกองคลังมหาวิทยาลัยขอนแก่น. **การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 19**. 9 มีนาคม 2561. 1131.: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1984). **Qualitative data analysis: A sourcebook of new methods**. Beverly Hills, CA: Sage.

